

ظرفیت ارزشمند گردشگری کشاورزی در آذربایجان شرقی

فعالیت کشاورزی از دیرباز و بنا به ضرورت جزو لاینفک زندگی مردمان بوده است و زندگی روستایی عمدتاً بر این استوار است...



نصر فعالیت کشاورزی از دیرباز و بنا به ضرورت جزو لاینفک زندگی مردمان بوده است و زندگی روستایی عمدتاً بر این استوار است، اما توسعه شهرنشینی و هم زمان زندگی مدرن بخش قابل توجهی از مردم کره زمین را از تجربه زندگی روستایی و فعالیت کشاورزی محروم کرده است که علت آن به ماهیت زندگی شهری و الزامات آن مربوط می شود.

زندگی مدرن و شهرنشینی باعث شده انسان اجباراً از زندگی روستایی و طبیعت فاصله بگیرد و بهره مندی مردم شهرنشین از مواهب طبیعی و به ویژه روستایی محدود شود.

اما گردشگری فرصتی است در پاسخ به این نیاز مبرم، از طرفی مقوله گردشگری دارای تنوع بوده و در نتیجه بخشی از آن به موضوع طبیعت و زندگی روستایی و کشاورزی معطوف شده است، به عبارت دیگر اکو توریسم و اگروتوریسم به عنوان بخشی از سبب گردشگری در تأمین لذت و تجربه سفر نقش قابل توجهی دارند.

سفر از دیرباز به عنوان بخشی از زندگی بشر بوده و البته امروزه با توجه به توسعه فرهنگ و ارتقا نگرش بشر ترتیبات خاصی یافته است، از طرفی زندگی شهری و صنعتی شدن نگاه مردم به سیر و سیاحت و نوع آن را دستخوش تغییر و تحول کرده است، یکی از این مقولات در حوزه گردشگری کشاورزی است. گردشگری کشاورزی در کنار سایر انواع گردشگری توانسته پاسخ گوی بخشی از نیاز سیاحت گران و گردشگران باشد.

تنوع محصولات کشاورزی و ارتباط مستقیم با طبیعت و محیط زیست و همچنین تأمین بخش عمده ای از مایحتاج زندگی در مناطق مختلف، نحوه کشت، داشت، برداشت و البته کنجکاو گردشگران برای درک تجربه های جدید موجبات توجه به گردشگری کشاورزی شده است.

آذربایجان شرقی با توجه به اقلیم و شرایط آب و هوایی مستعد تولید انواع محصولات کشاورزی است و به نحوی در اکثر ماه های سال به عنوان تأمین کننده مایحتاج مردم در کشور جایگاه خاصی دارد، از طرفی تنوع این محصولات از شمال تا جنوب استان گویای استعداد و ظرفیت ویژه آن در توسعه گردشگری کشاورزی است.

محصولات کشاورزی این استان بنا بر موقعیت جغرافیایی، عمدتاً از اواخر فصل بهار، تابستان و پاییز وارد بازار مصرف می شود و این موضوع هم زمانی خاصی با ورود و افزایش گردشگران در این استان دارد، به عبارتی قرار داشتن اوج سفر گردشگران به استان در فصول ذکر شده فرصت بسیار مغتنمی برای بهره مندی از ظرفیت بی بدیل گردشگری کشاورزی و هدایت بخش عمده ای از گردشگران به بهره مندی از این مزیت ارزشمند است.

آذربایجان شرقی با توجه به پراکندگی متنوع محصولات می تواند سبب ارزشمندی در گردشگری کشاورزی معرفی نماید، به گونه ای که مزیت نسبی در تولید محصولات کشاورزی نسبت به سایر استان ها دارد. تولید انگور و فراوری آن در جنوب استان (عمدتاً شهرهای بناب و ملکان) تولید انواع سیب در باغات مراغه و اهر، محصول زعفران در مرند، انواع محصولات سردرختی از جمله هلو و شلیل در شبستر، سماق در هوراند، زغال اخته در کلپیر گردو و بادام در عجب شیر، باغات پسته و گلستان های گل محمدی در آذرشهر و اسکو، باغ های سبزی مختلف در کل استان تولید انواع لبنیات و عسل در دامنه های سهنند به ویژه در سراب، تولید انار در باغات جلفا و تولید انواع ماکیان در فصول مختلف سال و گلخانه های مختلف تولید محصولات کشاورزی و انواع گل های تزئینی، وجود صنایع مختلف تبدیلی محصولات کشاورزی بیانگر تنوع محصولات و همچنین ظرفیت ارزشمند استان برای جذب گردشگر در حوزه کشاورزی استان است.

استان آذربایجان شرقی با دارا بودن بیش از یک میلیون و ۲۵۰ هکتار اراضی باغی و زراعی دارای تنوع محصولات کشاورزی، ظرفیت بی نظیری در زمینه گردشگری کشاورزی است.

عرضه مستقیم این محصولات باقیمت مناسب و همچنین حضور گردشگران در باغات و مزارع و ایفای نقش در برداشت محصول و فراوری آن و استفاده از بسته های متنوع عرضه محصولات یا مشارکت گردشگر در تولید بخشی از محصول مزیت های متنوعی هستند که می تواند لذت سفر را در این استان برای گردشگران دوچندان کند، از طرفی تقویت درآمد کشاورزان از طریق عرضه مستقیم محصولات در قالب بازارچه های فصلی و همچنین تبادلات فرهنگی از دیگر مزایای گردشگری کشاورزی است، البته در کنار حضور مستقیم گردشگران در باغ ها و مزارع و ایفای نقش در مراحل مختلف تولید محصول، می توان با برگزاری جشنواره های متعدد محصولات کشاورزی در معرفی قابلیت ها و توانمندی های هر منطقه بر جذابیت این امر افزود.

در یک نگاه کلی می توان بستر کشاورزی در استان آذربایجان شرقی را برای بسیاری از گردشگران دارای جذابیت دانست، وجود فرهنگ های مختلف بومی درکشت، داشت و برداشت محصولات کشاورزی که در هر منطقه منحصر به فرد است، همچنین تعاملات فرهنگی گردشگران و کشاورزان در محیط های بومی از دیگر مزیت های عمده می تواند باشد، لذا آشنایی با فرهنگ های مختلف و متنوع و همچنین تقویت باور صیانت از محیط زیست به عنوان یک اصل مسلم حیات بشری و ایجاد گفت و گوی فرهنگی

می تواند از مزایای گردشگری کشاورزی باشد.

بهنام رحیم زاده، کارشناس مسئول امور بوم گردی و کشاورزی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی آذربایجان شرقی